

HOGELANDSTER ORGELFESTIVAL

- 2023 -

Programmaboekje

20 tm 27 mei

Italiaanse week

Concerten
Open kerken
Excursies
Masterclasses
Fietstochten
Italiaans eten

Zie ook:

www.hinszorgelleens.nl

www.erfgoednieuws.nl

www.orgelshogeland.nl

Voorwoord

Het Hogeland in Italiaanse sferen. De zomer hangt al bijna in de lucht. Vogels kwetteren in de bomen. Bloemen staan in bloei. En alsof dat nog niet genoeg is, kunnen we van 20 tot en met 27 mei het Hogeland door een Italiaanse bril bekijken. Fietsen langs middeleeuwse kerken met orgels, luisteren naar concerten op die orgels, en weer verder langs borgen en boerderijen - dat is niet alleen voor toeristen een mooie manier om dit deel van Groningen te leren kennen. Het is waarschijnlijk ook voor de inwoners zelf een ontdekkingsstocht langs pareltjes die ze nog niet kenden. De Italiaanse week is het startschot om de komende tijd allerlei mooie muziek te horen. Met elke week wel ergens een orgelconcert. Wat een goed idee om allerlei organisten van naam en faam uit te nodigen, afgewisseld door conservatoriumstudenten uit Groningen en Triëst die hun roem nog moeten opbouwen. Ze krijgen zo de kans om te spelen op de Rolls Royce onder de kerkorgels, zoals je het Hinsz-orgel in Leens echt wel mag noemen. De Italianen zelf zullen er jaloers op zijn, op ons rijke bezit. Want welke andere gemeente ter wereld heeft er nou zo'n 30 orgels binnen haar grenzen staan? Die een plekje hebben in de talloze romaanse kerken? In een landschap dat oogstrelend is, met 'de lucht achter Oethoezen, en 't torentje van Spiek'? Fietsen op het Hogeland, met Ede Staal in je achterhoofd: 't kon minder!

René Paas, Commissaris van de Koning in Groningen

Weekoverzicht

Zaterdag 20 mei

10.00 - 17.00 uur:

Zuidwolde e.o., kijk/hoor/hap-en-traptocht 1 o.l.v. Peter van Dijk

10.00 - 17.00 uur:

Leens e.o., kijk/hoor/hap-en-traptocht 2 o.l.v. Dirk Molenaar

20.00 uur:

Leens, orgelconcert door Hayo Boerema

Zondag 21 mei

12.30 - 15.00 uur:

meerdere kerken in de gemeente Het Hogeland, orgelbespelingen door organisten uit de regio

16.00 uur:

Loppersum, orgelconcert door Willeke Smits

Maandag 22 mei

09.30 - 12.00 uur:

Leens, masterclass door Manuel Tomadin

13.30 - 16.00 uur:

Mensingeweer, masterclass door Manuel Tomadin

20.00 uur:

Leens, opening Italiaanse week door Commissaris van de Koning René Paas en orgelconcert door Manuel Tomadin

Dinsdag 23 mei

10.00 - 12.30 uur:

Groningen (Martinikerk), masterclass door Erwin Wiersinga en Manuel Tomadin

14.00 - 16.00 uur:

Groningen (Nieuwe Kerk), masterclass door Erwin Wiersinga en Manuel Tomadin

13.00 - 16.00 uur:

meerdere kerken in de gemeente Het Hogeland, open orgelmiddag en open kerken

13.00 - 15.00 uur:

Leens Verhildersum, rondleiding over het landgoed

20.00 uur:

Kantens, orgelconcert door Manuel Tomadin

Woensdag 24 mei

10.00 - 16.00 uur:

Kantens, Noordwolde, Zeerijp, Leens, orgelexcursie o.l.v. Sietze de Vries

10.30 - 12.30 uur en 14.00 - 16.00 uur:

Groningen (Martinikerk), masterclass door Manuel Tomadin

20.00 uur:

Oosternieland, concert Super Librum o.l.v. Jankees Braaksma

Donderdag 25 mei

14.00 - 18.00 uur:

meerdere kerken in de gemeente Het Hogeland, orgelbespelingen door orgelstudenten

20.00 uur:

Usquert, orgelconcert door Carlos Fernández Bollo

Vrijdag 26 mei

13.00 - 15.00 uur:

Leens Verhildersum, Italiaanse lunch bij Schathoes en rondleiding borg

Zaterdag 27 mei

10.00 - 17.00 uur:

Uithuizen e.o., kijk/hoor/hap-en-traptocht 3 o.l.v. Wietse Ouwejan

14.00 - 16.30 uur:

Usquert, jeugdmiddag orgels bouwen met Roelof Kuik

20.00 uur:

Uithuizen, afsluitend orgelconcert door Sietze de Vries

Zaterdag 20 mei

**10.00 uur, Kijk/hoor/hap-en-traptocht
1 o.l.v. Peter van Dijk
(Zuidwolde (Zuudwòl) e.o.)**

Start van de fietstocht is om 10.00 uur in Zuidwolde bij (eet)café Moeke Vaatstra, einde rond 17.00 uur. Kaarten zijn verkrijgbaar via de webshop van Stichting Hinszorgel Leens. Kosten per deelnemer: € 10 (inwoners van de gemeente Het Hogeland € 5). Hapjes en drankjes zijn voor eigen rekening. Fietshuur is mogelijk.

Fietsen over het Hogeland heeft als na-deel dat de wind over het algemeen vrij spel heeft over de uitgestrekte landerijen. En die heb je nu eenmaal niet altijd in de rug... Daar tegenover staan echter veel voordelen: een wijds uitzicht over het eeuwenoude natuur- en cultuurlandschap, pittoreske oude dorpjes en regelmatig een vriendelijk 'moi' van de plaatselijke bevolking. Want zo stug als de klei zijn de meeste Hogelandsters echt niet...

Noordwolde (Noordwòl)

Vanaf het sfeervolle (eet)café Moeke Vaatstra in Zuidwolde fietsen we de Noordwolderweg op richting Noordwolde. Al van ver is de kenmerkende uivormige toren ('siepeltoren') te zien, de enige in de provincie Groningen. Het viaduct (Eemshavenweg) gooit vanaf

onze aanfietsroute echter enige tijd roet in het eten... De kerktorens van Dwingeloo (Drenthe) en Deinum (Friesland) hebben een vergelijkbare bekroning. In de dertiende-eeuwse Sebastianuskerk bevindt zich een prachtig Huis/Freytag/Lohman-orgel met pijpwerk uit diverse eeuwen.

Wanneer we vanaf Noordwolde de eerste weg links nemen bevinden we ons op één van de oudste wegen van Groningen, hoewel het strakke asfalt anders doet vermoeden. De Munnekeweg (munneke = monniken) is onderdeel van de weg die vanaf het klooster in Aduard naar het uiterhuis (dependance) bij Bedum (Roodeschool) liep. Vervolgens slaan we rechtsaf naar de Wolddijk. De Wolddijk is een middeleeuwse dijk, aangelegd rond het lage gedeelte ten noorden van de stad Groningen. De dijk werd aangelegd onder leiding van Walfridus van Bedum, die samen met zijn zoon Radfridus omstreeks het jaar 1000 werd vermoord door de Noormannen. Bij Westerdijkshorn,

met zijn karakteristieke klokkentoren, maakt de Wolddijk een scherpe bocht naar rechts (hörn = hoek). We slaan linksaf, over het fietspad de weilanden in. Langs de Oude Ae, de grens tussen de voormalige gemeenten Bedum en Winsum zien we nog een betonnen aanlegsteiger met smalspoor, bedoeld om klei vanaf een veldspoortrein in een schip te laden voor transport in de richting van Onderdendam.

Onderdendam (Onderndaam)

Onderdendam was lange tijd één van de belangrijkste plaatsen van het Hogeland vanwege de ligging op het kruispunt van wegen en waterwegen. Naast een rechtbank en een gevangenis telde Onderdendam ooit negentien kroegen! Het kerkje stamt uit 1840 en werd gebouwd na afbraak van de kerk in het zuidelijker gelegen Onderwierum. Het prachtige orgeltje werd een jaar later gebouwd door Gerhard Willem Lohman, zoon van de Lohman die aan het orgel van Noordwolde werkte.

Vanaf de kerk fietsen we in oostelijke richting en vervolgens linksaf, over de brug, het Jaagpad op in de richting van Fraamklap. Het Jaagpad dankt zijn naam aan de schepen die met een touw werden voortgetrokken. In Onderdendam bevinden zich nog een aantal rolpalen langs het water die deze traditie in herinnering houden. Elk jaar is er in Onderdendam nog een dorpsfeest met

de naam 'Scheepsjoagen'. Op het beeld bij het dorphuis staat de veelzeggende tekst: "Wèl zien vraauw laif het, holdt heur veur ogen", zee schipper en de heur ien lien.

Bij Fraamklap gaan we via de klapbrug het Boterdiep over en fietsen richting het radiale wierdendorp Middelstum, met de imposante Sint-Hippolytuskerk en het landgoed van de borg Ewsum, waarvan alleen de oude geschutskoepel is overgebleven. Langs het landgoed fietsen we naar Kantens.

Kantens (Kannes)

Het wierdedorp Kantens heeft nog een ossengang: een rondweg om het bebouwde gedeelte van de wierde (nu de Pastorieweg). De Vituskerk (ook wel Antoniuskerk genoemd) stamt in oorsprong uit de twaalfde eeuw en valt onder andere op door de grote zestiende-eeuwse steunbeer. Het orgel is gebouwd in het midden van de zeventiende eeuw door Hendrick Huis (ja, die van Noordwolde) en zijn broer Johannes. Het orgel is in oude luister hersteld door vader en zoon Ahrend

en staat in middentoonstemming, wat er mede voor zorgt dat oude muziek er authentiek tot klinken kan worden gebracht. Opvallend in de kerk is ook het elfde-eeuwse zandstenen doopvont dat ten gevolge van de opruimwoede van de Reformatie uit de kerk verdween en lange tijd de functie vervulde van bloembak in de tuin van de nabijgelegen Klinkenborg.

Vanuit Kantens rijden we in noordelijke richting langs de wierde van Eelswerd naar het wierdedorp Rottum. Hier lag vroeger het klooster Juliana, met één van de grootste kerken van Noord-Groningen. Van het grote klooster is helaas niets meer over, maar het kleinste huisje van Groningen, het 'Hoeske van Thais Joaptje', is er wel te bezichtigen. Een uit kloostermoppen opgetrokken achttiende-eeuws tiny house avant la lettre... Even verderop ligt de wierde Bethlehem. Op de wierde bevinden zich nu nog twee boerderijen. Vroeger lag hier het voorwerk van het klooster en later een nonnenklooster. Op de Jacob Tilbuscherweg slaan we rechtsaf naar het Dingesteepad en fietsen we via het bruggetje over het Usquerdermaar richting Warffum. In Warffum bevindt zich openluchtmuseum Het Hoogeland, met onder meer de kleinste zaagmolen van Nederland.

Breede (Brij)

Fietsen we vervolgens vanuit Warffum richting Baflo dan passeren we het dorpje Breede. De naam komt van 'brede Aa', brede waterloop. In het dorp vinden we naast een camping, een zwembad en de Breedenborg een fraaie kleine zaalkerk. Het orgel werd gebouwd door Petrus van Oeckelen in 1840 voor de Jonkheer van Swinderen. Deze verkocht het negen jaar later aan de kerk van Breede. Van Oeckelen bouwde het om tot kerkorgel en plaatste het in de kerk.

We fietsen verder richting Baflo. Aan onze rechterhand zien we het Brinta-huisje. Een karakteristiek wit woonhuisje dat in de jaren '80 de verpakking van het bekende ontbijt sierde. Via Rasquert en Baflo, twee dorpen die nagenoeg aan elkaar vast liggen, komen we weer uit in Onderdendam, waarna we via de Stadsweg (later Lageweg) uitkomen in het dorp van Ar-

en Robben en Walfridus: Bedum. Het dorp kent veel kerken, waarvan de bekendste de Walfriduskerk is: de kerk met de beroemde 'Schaive Toorn', die verder uit het lood staat dan de toren van Pisa. De kerk was in vroeger tijden veel groter dan nu het geval is. Het koor is afgebroken, maar in een stenenpatroon aan de buitenzijde achter de kerk is de waarschijnlijke omtrek ervan nog te zien.

Via het Ellerhuizer Kleipad, het buurtschap Ellerhuizen en het fietspad langs het Boterdiep komen we weer uit bij het begin van onze fietstocht, Zuidwolde.

Een flinke trap, zo'n 50 kilometer. Maar het is vrijwel zeker dat we de wind vandaag sowieso een paar keer in de rug hebben gehad...

*Peter van Dijk (*1978) studeerde Docent Muziek met orgel als eerste musicieervak aan het Prins Claus Conservatorium. Hij is Docent Muziek en Godsdienst aan het Gomarus College in Groningen en organist van de Geref. Vrijg. Kerk in Bedum, de Hervormde Kerk in Onderdendam en de Protestantse Kerk in Kantens. Peter woont in Bedum, is papa van vier kinderen en is dol op basketbal, akoestische gitaren, sneakers en... fietsen.*

10.00 uur, Kijk/hoor/hap-en-traptocht 2 o.l.v. Dirk Molenaar (Leens e.o.)

Start van de fietstocht is om 10.00 uur in Leens bij Borg Verhildersum, einde rond 17.00 uur. Kaarten zijn verkrijgbaar via de webshop van Stichting Hinszorgel Leens. Kosten per deelnemer: € 10 (inwoners van de gemeente Het Hogeland € 5). Hapjes en drankjes zijn voor eigen rekening. Fietshuur is mogelijk.

Langs wegen en vaarten naar vervloegen jaren met welklinkende zaken

In het Marnegebied liggen de dorpen Vierhuizen, Ulrum, Leens en Wehe-den Hoorn op een zogeheten kwelderwal, een hogere oude kustlijn. Op deze 'kleiruggen' werden door de mens wierden opgeworpen. Toen na het jaar 1000 langzamerhand dijken werden aangelegd, kwamen er vaarten en werd de waterhuishouding verbeterd met sluizen, waar een dorp naar werd genoemd, zoals Houwerzijl en Schouwerzijl. Al die loopdiepen en trekvaarten werden tevens de infrastructuur voor afvoer van de landbouwproducten. Laat ons op weg gaan om De Marne en Halfambt nader te bekijken en stil te staan bij oude en minder oude gebouwen. En te kijken en luisteren naar eeuwenoude kerkklokken, tikkende uurwerken, welluidende orgels en krazende trappen.

We beginnen de fietstocht bij het Schathoes van de borg Verhildersum. Tijdens de tocht wordt hier en daar even stilgestaan bij iets wetenswaardig. Voor de vogelliefhebbers: we kunnen garanderen dat u vandaag twee zwarte adelaars krijgt te zien!

Leens, borg Verhildersum

Deze borg, vernoemd naar ene Hilde werd in de veertiende eeuw diverse keren verwoest. Vanaf 1587 is de familie Van Starckenborgh aanwijsbaar die het gebouw in de zeventiende eeuw liet vergroten. Later werden delen gesloopt en kreeg de borg het huidige eenvoudige aanzien. Zoals het elders ook toeging met de landadel, waren de borgbewoners zeer nadrukkelijk aanwezig in en om de Petruskerk. En helaas ook met aandelen in de West Indische Compagnie wat een deel van hun rijkdom verklaart.

Ulrum (Ollerom)

Het dorp en de kerk zijn landelijk bekend geworden door de Afscheiding van 1834 toen Hendrik de Cock met een grote groep zich afscheidde van de Nederlandse Hervormde Kerk. Het dertiende-eeuwse kerkgebouw, met vijftiende-eeuwse toren werd in 1916-1917 hardhandig gerestaureerd onder leiding van Rijksbouwmeester C.H. Peters. Wat is er te horen? Twee luidklokken, 1478 en 1698, en een Lohman-orgel uit 1806.

Niekerk (Nijkerk)

De kerk is dertiende-eeuws, maar in 1629 grotendeels gerenoveerd. Toen werden ook alle buitenmuren bepleisterd. De dakruiter is eveneens uit deze tijd. Voor de werkzaamheden werd via de collator geld gebruikt dat afkomstig was van de Zilvervloot die het jaar ervoor was veroverd op de Spanjaarden. De klok, afkomstig uit het carillon van Goes, is uit 1762. Het Van Oeckelen-orgel is gebouwd in 1883.

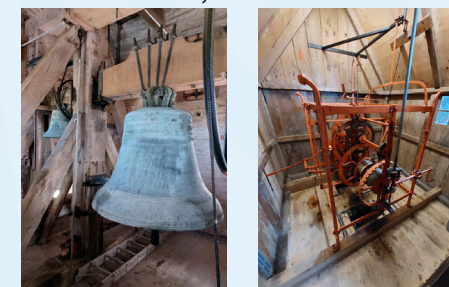

We gaan terug naar Leens waar in de nabijheid van de kerk mogelijkheid is tot de lunch.

Leens (Lains)

De twaalfde-eeuwse tufstenen kerk werd in de dertiende eeuw in baksteen vergroot, wat nog goed te zien is aan de buitenmuren. De toren is uit 1863. De twee klokken zijn uit 1632 en 1863. Het beroemde Hinsz-orgel is uit 1733. Het was min of meer Hinsz' opus twee en dit type werd door hem gebezigd tot zijn dood in 1785.

Hier bezoeken wij ook het uurwerk uit ca.

1640 en eventueel de beide klokken.

Wehe-den Hoorn (Hoorn-Wij)

De H. Bonifatiuskerk, met een robuuste toren aan de ene en een grote pastorie aan de andere kant van het kerkgebouw, is uit 1927. De architect was Joseph Cuypers en Pierre Cuypers junior. Het orgel – J.J. Mitterreither, 1788 – werd gemaakt voor het R.K. Maagdenhuis in Amsterdam en aldaar omgebouwd in 1898 door Michaël Maarschalkerweerd. In 1957 overgeplaatst naar Wehe-den Hoorn. Restauratie en

een nieuwe kast, met handhaving van de oorspronkelijke frontpijpen door Adema's Kerkorgelbouw in 2011. De torenklok is uit 1939. Het gaat hier om een kort bezoek zonder orgelspel.

Mensingeweer (Menskeweer)

Zoals bij meer plaatsen oogt de dertiende-eeuwse kerk van Mensingeweer veel jonger dan hij eruit ziet, de eenvoudige toren is achttiende-eeuws. Pas in 1901 kreeg Mensingeweer een pijporgel, tweedehands uit Pieterburen, maar in 1698 gemaakt door de beroemde Arp Schnitger. In 2011 werd het instrument gerestaureerd. De luidklok is uit 1949.

Eenrum (Ainrom)

Van verre laat de in 1652 voltooide toren van Eenrum zien waar het dorp ligt.

Tot begin twintigste eeuw hielpen drie molens op rij hieraan mee. De kerk is uit de dertiende eeuw. Hierin bevindt zich een duizend jaar oud doopvont, de oudste in Noord-Nederland en Ostfriesland. In 1817 voltooide N.A. Lohman een imposant orgel dat – het was wellicht wedijver – één register meer telt dan het Leenster instrument. In de 50 m. hoge toren hangen een klok uit 1390 en een uit 1752.

De ruime toren is te beklimmen en biedt een fantastisch uitzicht van Stad tot Wad. En dient bij deze fietstocht als een uitroep-teken voor een boeiende tocht door dit cultuurrijke gebied!

Dirk Molenaar (1947) studeerde, na een onderwijsopleiding, orgel en kerkmuziek aan het Conservatorium te Arnhem. Sinds 1979 is hij organist te Eenrum, na 1990 tevens Den Andel, Westernieland en Saaxumhuizen.

Sinds 1992 is hij een van de twee organisten van het Hinsz-orgel van Leens. Hij is medeauteur bij het maandblad De Orgelvriend, verzorgde diverse publicaties op orgelgebied en schrijft autobiografische verhalen.

20.00 uur, Leens (Petruskerk), orgelconcert door Hayo Boerema

Entree: € 12,50. Donateurs, CJP en jongeren van 12-16 jr. € 10,00. Kinderen beneden 12 jaar onder begeleiding vrij. Toegangskarten kunnen worden gekocht via de website van de Stichting Hinszorgel Leens of aan de kassa.

Programma

Bach en de Italianen

Werken van Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Fuga in c (über ein Thema von Legrenzi), BWV 574

Sonate in Es, BWV 525

- zonder aanduiding
- Adagio
- Allegro

Paeludium et Fuga in G, BWV 541

Concerto in d (naar Vivaldi's op.3 nr. 11), BWV 596

- Allegro
- Grave
- Fuga
- Largo e spiccato
- Allegro

Fuga in b (über ein Thema von Corelli), BWV 579

Dorische Toccata et Fuga in d ("Dorische"), BWV 538

Hayo Boerema werd geboren in 1972 in Groningen. Aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag studeerde hij orgel bij Johann Th. Lemckert en kerkmuziek bij Marijke van Klaveren. Tevens behaalde hij er zijn Aantekening Improvisatie bij Jos van der Kooy. Aan het Rotterdams Conservatorium studeerde hij koördirectie bij Barend Schuurman.

Verdere improvisatielessen volgde hij bij Jos van der Kooy en in Parijs bij Naji Hakim. Bij Ben van Oosten specialiseerde hij zich in het frans-symphonische repertoire.

Hij won prijzen tijdens diverse concoursen en festivals o.a. in Wenen (1998), Neurenberg (1999), Parijs (1999), St Albans (2001), Nijmegen (2004) en Kotka (2005).

Hij heeft een uitgebreide concertpraktijk met recitals zowel in binnen- als buitenland. Tevens werkt hij regelmatig mee aan radio-opnamen, zowel in samenwerking met diverse koren zoals de Laurenschorus als wel als solist.

Sinds december 2005 is hij organist van de Grote of St. Laurenskerk te Rotterdam.

In 2009 ontving hij van de Société Académique d'Education et d'Encouragement 'Arts, Sciences, Lettres' in Parijs de zilveren medaille vanwege zijn verdiensten voor de Franse orgelkunst.

Sinds 2010 is hij verbonden aan Codarts Hogeschool voor muziek in Rotterdam als docent improvisatie.

Van zijn spel zijn diverse Cd's verschenen – waaronder het integrale werk van Jehan Alain en de symfonieën van Vierne – die door de pers zeer positief zijn ontvangen. Momenteel is hij bezig met het opnemen van de orgelwerken van Olivier Messiaen.

www.hayoboerema.com

Zondag 21 mei

12.30-15.00 uur, orgelbespelingen door organisten uit de regio
Vrije toegang.

Brede	Dorpskerk dertiende eeuw, orgel 1849, P. van Oeckelen <i>Organist Rudi Diekstra</i>
Eenrum	Dorpskerk dertiende eeuw, orgel 1817, N.A.Lohman <i>Organist Dirk Molenaar</i>
Kantens	Antoniuskerk dertiende eeuw, orgel ca. 1660, gebroeders Huis <i>Organist Wietse Ouwejan</i>
Leens	Petruskerk twaalfde eeuw, orgel 1733, A.A.Hinsz <i>Organist Hilda Rodenboog</i>
Mensingeweer	Michaëlkerk dertiende eeuw, orgel 1698, Arp Schnitger <i>Organist Richard de Vries</i>
Niekerk (De Marne)	Dorpskerk dertiende eeuw, orgel 1883, fa. P. van Oeckelen en Zn <i>Organist Jaap Penninga</i>
Noordwolde	Sebastianuskerk dertiende eeuw, orgel 1658/1802/1833, Huis-Freytag-Lohman <i>Organist Jan Faber</i>
Saaxumhuizen	Dorpskerk dertiende eeuw, orgel 1851, P. van Oeckelen <i>Organist Paul Biester</i>
Uithuizen	Jacobikerk dertiende eeuw, orgel 1701, Arp Schnitger <i>Organist Carlos Bollo</i>
Uithuizermeeden	Mariakerk dertiende eeuw, orgel 1785, A.A.Hinsz <i>Organist Wim Dalmaier</i>
Ulrum	Catharinakerk dertiende eeuw, orgel 1806, N.A.Lohman <i>Organist Hans Fidom</i>
Usquert	Petrus- en Pauluskerk dertiende eeuw, orgel 1852, P. van Oeckelen <i>Organist Roelof Kuik</i>
Vierhuizen	Dorpskerk twaalfde eeuw, orgel 1892, fa. P. van Oeckelen <i>Organist Ruthger Franssen</i>

16.00 uur, Loppersum (Petrus en Pauluskerk), orgelconcert door Willeke Smits

Loppersum ligt net buiten de gemeente Het Hogeland, maar het orgel is één van de kroonjuwelen van de Groninger orgeltuinen. Het werd gebouwd door Andreas de Mare (1562) / A.A.Hinsz (1735) / Freytag (1803). Kaarten zijn verkrijgbaar aan de kassa.

Programma

Tulipani. Muziek in Nederland en Italië rondom de tulpenmanie van 1634-1637

Ballo del Granduca	Samuel Scheidt (1587-1654)
uit: Tabulatuurboek van Psalmen en Fantasyen (1659) - Fantasia a 4 - Psalm 38	Anthonie van Noordt (1619-1675)
Fantasia ex d 4	Matthias Weckmann (1616-1674)
'1637'	Willeke Smits (*1975)
Capriccio XIII	Johann Jakob Froberger (1616-1667)
Partite diverse di Follia	Bernardo Pasquini (1637-1710)
uit: Primo libro (1637) - Toccata prima - Aria detta la Frescobalda	Girolamo Frescobaldi (1583-1643)
Passacaglia in d	Dietrich Buxtehude (1637-1707)

Willeke Smits is organist van de Hooglandse Kerk in Leiden. Ze is de vaste bespeler van het monumentale De Swart-Van Hagerbeerorgel en het laat negentiende-eeuwse Father Willisorgel. Willeke studeerde orgel bij Kees van Houten en Reitze Smits, kerkmuziek bij Bernard Winsemius en koördirectie bij Krijn Koetsveld aan het Utrechts Conservatorium. Ze nam deel aan concoursen in Arnhem, Leiden en Nijmegen en in 2017 was Willeke finalist van de 'International Sweelinck Competition' in Amsterdam en Haarlem. Sinds kort volgt Willeke improvisatielessen bij Bert van de Brink. Willeke is als ambassadeur van het orgel actief als concertorganist in binnen- en buitenland en heeft diverse cd's uitgebracht. Onlangs is de nieuwe cd 'SWEELINCK TO BACH' uitgekomen met muziek van Sweelinck, Van Noordt, Reincken, Buxtehude, Böhm, Steigleder en Bach op het De Swart-Van Hagerbeerorgel uit ca. 1565/1637 van de Hooglandse Kerk in Leiden: '... een weloverwogen programma waarin alles met alles samenhangt en er in feite een lange boog wordt getrokken van Sweelinck tot Bach. Het is duidelijk dat Willeke Smits in de jaren die ze nu met 'haar' orgel heeft doorgebracht het instrument en niet te vergeten de kerkakoestiek tot op de millimeter heeft leren kennen - het orgel en de ruimte dicteren in feite haar interpretatie. In combinatie met een perfecte timing en een aanstekelijke muzikaliteit is dit een cd geworden waarop ze trots mag zijn.' [Siebe Riedstra, Opus Klassiek] en: '... Smits weet te overtuigen met haar soms afwijkende vertolkingen, zoals de relatief rustige tempi in Reinckens Toccata en Bachs Preludium, en prachtige registraties, die perfect in de ruimte van de kerk passen ...' [Paul Janssen, Luister].

Maandag 22 mei

09.30 - 12.00 uur, Leens (Petruskerk), masterclass door Manuel Tomadin

Tomadin is orgeldocent aan het conservatorium van Triëst in Italië. Deze dag wordt oude Italiaanse muziek behandeld voor de orgelstudenten. Vrije toegang.

13.30 - 16.00 uur, Mensingeweer (Michaëlkerk), vervolg masterclass door Manuel Tomadin

Vrije toegang.

De deelnemende studenten van het Tartini Conservatorium uit Triëst zijn:

Luca Del Torre

Luca werd geboren in 2002 in Udine en in 2020 toegelaten in de klas van Tomadin. Vanaf hetzelfde jaar studeert hij aan de Faculteit Internationale Economie en Financiële Markten aan de universiteit van Triëst. Hij volgde verschillende masterclasses bij internationaal gerenommeerde organisten als W. Seifen, M. Radulescu, E. Zawadke en O. Latry. Luca is organist in de parochie van San Giacomo in Pasion di Prato.

Edoardo Mari

Edoardo werd geboren in Veneto in 1999. Hij studeert dit jaar af aan het L. Campiani Conservatorium in Mantua. Hij volgde interpretatie lessen bij meesters als Manuel Tomadin, Ludger Lohmann, Simone Vedder en Wolfgang Zerer. In 2022 won hij de 'platinia internationale muziekprijs' in Piadena. Edoardo gaf verschillende concerten in Italiaanse steden zoals Perugia, Modena, Parma, telkens met een gevarieerd programma.

Roberto Squillaci

Roberto werd geboren in 1991 en voltooide zijn muzikale studies aan het Conservatorio Tartini in Triëst in de klas van Tomadin. Hierna vervolgde hij zijn studie aan de Schola Cantorum Basiliensis en volgde hij een master in compositie en theorie in Lugano. Roberto heeft reeds een internationale concertpraktijk.

Gianmaria Paschini

Gianmaria werd geboren in 1983 in Tolmezzo. Hij is afgestudeerd in de rechten en theologie aan Pontificia Università Lateranense van het Vaticaan. Hij studeert nu orgel in Triëst bij Tomadin en werkt in het constructiebedrijf van zijn familie. Hij wil graag het Noord Nederlandse orgel leren kennen.

Ivan Bosnjak

Ivan werd geboren in 1985 in Rijeka (Kroatië). Hij studeerde aan de Muziekacademie van de universiteit van Zagreb. In 2013 studeerde hij af op het hoofdvak piano. In 2022 is hij toegelaten op het conservatorium van Triëst, waar hij studeert onder leiding van Tomadin.

Elia Calzolari

Hij rondde in 2021 zijn studie Orgel en Orgelcompositie af op het conservatorium van Triëst o.l.v. Tomadin met een score van 9/10. Hij volgde masterclasses bij Jean-Baptiste Robin, V. Ninci, L. Ghielmi, F. Caporali, E. Wiersinga, B. van Oosten, A. Gast, M. Perestegi en L. Scandali. Elia is titulair organist van de kerk van Beata Vergine del Rosario in Triëst.

20.00 uur, Leens (Petruskerk), opening Italiaanse week door Commissaris van de Koning René Paas en orgelconcert door Manuel Tomadin

De Commissaris van de Koning en de burgemeester van de gemeente Het Hogeland, de heer Henk Jan Bolding ontvangen de nieuw uitgebrachte Cd van Tomadin *From Venice to Leipzig*.

Entreprijs: € 10 (inwoners gemeente Het Hogeland € 5). Kaarten kunnen worden gekocht via de webshop van de Stichting Hinszorgel Leens of aan de kassa.

Programma

Preludio e Fuga in G BWV 541	<i>Johann Sebastian Bach (1685-1750)</i>
Nun bitten wir den heiligen Geist BuxWV 208	<i>Dietrich Buxtehude (1637-1707)</i>
Preludio in E Major BuxWV 141	<i>Dietrich Buxtehude (1637-1707)</i>
Fuga in g minor	<i>Johann Heinrich Buttstett (1666-1727)</i>
Praeludium e capriccio in d minor	<i>Johann Heinrich Buttstett (1666-1727)</i>
Preludio in f minor BWV 534/1	<i>Johann Sebastian Bach (1685-1750)</i>
Ich ruf zu Dir, Herr Jesu Christ BWV Anh. II 73	<i>Carl Philipp Emmanuel Bach (1714-1788)</i>
Fuga in f minor BWV 534/2	<i>Johann Sebastian Bach (1685-1750)</i>

De Italiaanse organist Manuel Tomadin studeerde cum laude af in piano, orgel en compositie en behaalde een graad in klavecimbel aan de universiteit van Udine (met een proefschrift over de Goldbergvariaties (BWV 988) van J.S. Bach. Hij treedt veelvuldig op als concertorganist in binnen- en buitenland. Tomadin is gespecialiseerd in renaissance- en barokmuziek en publiceert regelmatig artikelen en essays over de instrumenten uit dat tijdperk. Hij volgde masterclasses bij onder meer Claudio Astronio, Andrea Marcon en Michael Radulescu. Van 2001 tot 2003 studeerde hij aan de Schola Cantorum Basiliensis (Zwitserland) bij Jean-Claude Zehnder en Andrea Marcon. Tomadin doceert orgel en klavecimbel aan onder meer het Conservatorio di Musica "G. Tartini" van Triëst (sinds 2018). Manuel Tomadin is organist in de Lutherse Kerk van Triest. Hij won vier prijzen op belangrijke nationale orgelconcoursen en zes prijzen op internationale concoursen, waaronder de eerste prijs in de wedstrijd van Füssen - Breitenwang - Mittenwald (Duitsland). Hij is artistiek leider van het Organ International Festival in Udine en Antonio Vivaldi Festival van Triëst.

Dinsdag 23 mei

10.00 - 12.30 uur, Groningen (Martinikerk), masterclass door Erwin Wiersinga en Manuel Tomadin

Actieve deelnemers zijn de studenten van het conservatorium te Triëst. Deze dag wordt de Noord-Duitse barokmuziek behandeld. Vrije toegang.

14.00 - 16.00 uur, Groningen (Nieuwe Kerk), vervolg masterclass door Erwin Wiersinga en Manuel Tomadin

Vrije toegang.

Erwin Wiersinga (1962) studeerde aan het Stedelijk Conservatorium te Groningen bij Wim van Beek en behaalde het Diploma UM orgel met onderscheiding. Ook behaalde hij het UM diploma piano. Hij concerteerde in vele Europese landen alsmede in Korea China en Japan en de USA. Recentelijk trad hij met het Concertgebouworkest op in de Carnegiehall te New York. Hij is te beluisteren op verschillende Cd's, op belangrijke historische orgels, waarvan de Cd 'Orgelcultuur in Groningen', opgenomen met enkele Groningse collega's, werd bekroond met een Edison. Erwin Wiersinga is regelmatig actief in verschillende orkesten waaronder het Concertgebouworkest en is organist op het Hinsz-orgel in de Ned. Hervormde kerk te Roden. Hij was van 1997-2019 orgeldocent aan de Universität der Künste te Berlijn en sinds 2009 aan het Prins Claus Conservatorium te Groningen. Hij was gastdocent aan verschillende conservatoria in Europa en in Beijing, Tokyo en Seoul. In 2014 werd hij, samen met Leo van Doeselaar, benoemd tot titulair organist op het wereldberoemde Arp Schnitger orgel in de Martinikerk te Groningen.

13.00 - 16.00 uur, Breede, Eenrum, Leens, Mensingeweer, Niekerk, Noordwolde, Saaxumhuizen, Uithuizen, Uithuizermeeden, Ulrum, Usquert en Vierhuizen, open orgelmiddag en open kerken

We zijn in Groningen zuinig op onze orgels. Daarom zijn er nog zoveel vitale historische orgels. Op het Groningerland is een ruimhartig speelbeleid. In de Groninger Orgelagenda, in het blad Klankjuwelen en op www.orgelshogeland.nl vindt u adressen voor het maken van een afspraak om te spelen op één van de historische orgels.

Dinsdagmiddag mag iedereen die kan spelen en affiniteit heeft met een statige oude dame als het pijporgel voor € 10 per uur (de inwoners van de gemeente Het

Hogeland betalen € 5) zelf achter de klavieren plaatsnemen van orgels in bovengenoemde plaatsen.

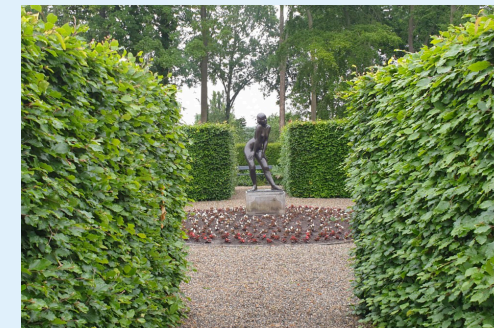
Stuur een mail naar albertrodenboog015@gmail.com of neem telefonisch contact op voor het maken van een afspraak: 06-53544743. Er wordt altijd maatwerk geleverd.

13.00 - 15.00 uur, Leens Verhildersum, rondleiding over het landgoed

Opgave via de webshop van Stichting Hinszorgel Leens. Kosten per deelnemer: € 10 (inwoners van de gemeente Het Hogeland € 5), inclusief een boekje over Verhildersum en een cd waarop de orgels van de borgen Menkema en Verhildersum en de historische kerken van Leens en Uithuizen te beluisteren zijn.

De voorzitter van het bestuur Landgoed Verhildersum geeft een uitgebreide rondleiding over het 33 hectare groot landgoed met 133 soorten fruitbomen, blaarkoppen en lakenvelders.

Start bij het koetshuis links van de borg. Na de wandeling kunt u gebruik maken van het Schathoes en genieten van een kop koffie en gebak. Er zal ongetwijfeld meer lekkers zijn.

20.00 uur, Kantens (Antoniuskerk), orgelconcert door Manuel Tomadin

Entreprijs: € 10 (inwoners gemeente Het Hogeland € 5). Kaarten kunnen worden gekocht op de webshop van de Stichting Hinszorgel Leens of aan de kassa.

Programma

Italian Fascination

Ricercada del II Tono	<i>Marcantonio Cavazzoni (1485-1569)</i>
Plus ne	<i>Marcantonio Cavazzoni (1485-1569)</i>
Canzon Ariosa	<i>Andrea Gabrieli (ca. 1510-1586)</i>
Ricercare I Tono (1525/6-1594)	<i>Giovanni Pierluigi da Palestrina</i>
Toccata Prima del V Tuono (1604) Ciaccona	<i>Claudio Merulo (1533-1604)</i> <i>Bernardo Storace (1637-1707)</i>
Canzon VI "La Scarabella"	<i>Cesare Borgo (ca. 1560/65-1623)</i>
Toccata VII	<i>Michelangelo Rossi (1602-1656)</i>
Toccata IV per la Levatione (1687)	<i>Gregorio Strozzi (1615-1687)</i>
Sonate for Klavier from op. 5 n 7 of A. Corelli. Vivace - Allegro - Sarabanda -Giga	<i>Domenico Zipoli (1688-1726)</i>
Partite sopra il Passagallo (Soli Deo Gloria)	<i>Agostino Tinazzoli (1660-1723)</i>
Sonata in Sol Maggiore Grave - Allegro - Adagio - Aria - Minuetto	<i>Giovanni Battista Martini (1706-1784)</i>
Sonata Terza	<i>Giovanni Morandi (1777-1856)</i>

Woensdag 24 mei

10.00 - 16.00 uur, orgelexcursie o.l.v. Sietze de Vries

De excursie is met eigen vervoer. Kosten € 10 (inwoners gemeente Het Hogeland € 5). Opgave via de webshop van de Stichting Hinszorgel Leens.

Deze orgeltocht gaat langs een aantal parels van het Hogeland. Hierbij gaan we zelfs over de gemeentegrens heen naar Zeerijp om daar één van de mooiste dorpskerken met een uniek orgel te bezoeken. Sietze de Vries, onder meer bekend van het verzorgen van veel (inter)nationale orgeltochten, zal de orgels op deze tocht laten horen zoals u ze nog nooit hebt gehoord. Hij wordt daarbij geassisteerd door de Italiaanse studenten. De orgels worden gepresenteerd met een toelichting die voor iedereen aantrekkelijk is.

De orgels die worden bezocht:

Kantens 10.00 - 11.00 uur

Het orgel is in omstreeks 1660 gebouwd door Hendrik Husz, broer van Berend Husz, de leermeester van de beroemde Arp Schnitger. Hoewel er in de loop der eeuwen veel aan het orgel is gewerkt is het oude pijpwerk gaaf bewaard. Het orgel is in 1973/86 gerestaureerd door Jürgen Ahrend. In 2007 is het rugwerk gereconstrueerd door Hindrik Ahrend. In beide gevallen was Cor Edskes adviseur.

Noordwolde 11.20 - 12.20 uur

Het orgel in deze kerk is gebouwd in 1640. De beroemde orgelmaker Arp Schnitger heeft in 1695 aan het orgel gewerkt. In 1802 werd het orgel door Freytag (een vertegenwoordiger uit de rijke traditie van zgn. Hamburgse orgelschool) omgebouwd. De firma Mense Ruiter restaureerde het orgel in 2004-2006 vanuit hun orgelmakerij in Zuidwolde. Een orgel met drie zelfstandige werken, te weten hoofdwerk, rugwerk en pedaal.

Zeerijp 13.30 - 14.30 uur

De Jacobuskerk van Zeerijp is een imposant gebouw met de karakteristieke kenmerken van de overgang van romaans naar gotiek. Binnen zijn alle wanden van baksteenimitatie voorzien; het orgel, de preekstoel, piscina's en rouwborden maken het bijzondere interieur compleet. Het orgel is gebouwd in 1651 en in 1977-1979 door de orgelmakers Blank en Edskes gereconstrueerd. Bijzonder - naast de geweldige klankkleuren - is het register Nachtegall, een imitatie van een fluitende vogel.

Leens 15.00 - 16.00 uur

In de Petruskerk van Leens kunt u zien hoe de onderlinge wedijver van de Groninger landadel resulteerde in een wel erg groot en uitbundig dorpsorgel (1733). Dankzij de goede geruchten over het prachtige, maar bescheiden Hinsz-orgel (1731) in Zandweer staat in Leens haar weelderige zusje.

10.30 - 12.30 uur en 14.00 - 16.00 uur, Groningen (Martinikerk), masterclass door Manuel Tomadin

Italiaanse componisten worden behandeld voor de studenten van het Prins Claus Conservatorium door Manuel Tomadin op het koororgel van de Martinikerk.

Deelnemers zijn: Annemiek Zeldenrust, Lukas Dvorak, Chang Lee, Carlos Bollo, Silvio Salado, Gabriel Dissenha, Johan Smit, Marien vd Weg, Donat Kuti en Wietse Ouwejan.

Vrije toegang.

20.00 uur, Oosternieland, concert ensemble Super Librum

Entreprijs: € 10 (inwoners gemeente Het Hogeland € 5). Kaarten kunnen worden gekocht via de webshop van de Stichting Hinszorgel Leens of aan de kassa.

Programma

Mit ganzem willen wunsch ich dir

Muziek rondom de reconstructie van een vijftiende-eeuws orgeltje uit Bologna. Dit bijzondere orgel werd in 2016 door Winold van der Putten in opdracht van de organist Liuwe Tamminga gereconstrueerd, naar een intarsia van een klein orgeltje (intarsia is inlegwerk met verschillende soorten gekleurd hout) in het koor van de St Petronio basiliek in Bologna. Repertoire uit de veertiende, vijftiende en begin zestiende eeuw klinkt uitstekend op een dergelijk instrument, zoals muziek uit de Faenza Codex, het Lochamer Liederbuch, het Buxheimer Orgelbuch en de vroege muziek van Cavazzoni. De stemming is nog pythagorisch; de reine kwinten en een wolfkwint, een viertal reine grote tertsen en mooie secundes passen bij de muzikale voorkeur uit de periode van ca. 1320-1490.

Super Librum is een ensemble voor muziek uit middeleeuwen en renaissance. Het ensemble wordt deze avond gevormd door Wim Diepenhorst (orgel), Jankees Braaksma (blokfluit en portatief) en Marian van der Heide (sopraan). Orgelbouwer Winold van der Putten is ook aanwezig en houdt een korte inleiding over het orgel.

Het is een boeiend programma, vol met virtuoze en ook contemplatieve muziek. We bewegen ons vooral in de vijftiende eeuw, maar we maken ook een uitstapje naar de zestiende eeuw, met muziek van King Henry VIII en de beroemde Cavazzoni. Verder muziek van Francesco Landini, Josquin Desprez en werken uit de Codex Faenza, uit de Codex Montecassino, uit het Lochamer Liederbuch en het Buxheimer Orgelbuch.

Donderdag 25 mei

**14.00 - 18.00 uur, Eenrum, Kantens, Leens, Noordwolde, Saaxumhuizen, Zande-
weer, orgelbespelingen door studenten**

Toegang vrij.

Heerlijk op de fiets of met de auto over het Hogeland en stoppen bij een open kerk waar een student een aansprekend stukje muziek voor u ten gehore gaat brengen. En wat leuk dat u er ook nog wat van mag vinden. We nodigen u uit om hun orgelspel te komen beluisteren en beoordelen. Op het slotconcert zullen we de beste student in het zonnetje zetten en hem huldigen voor zijn prestaties.

20.00 uur, Usquert (Petrus- en Pauluskerk), orgelconcert door Carlos Fernández Bollo

Entreprijs: € 10 (inwoners gemeente het Hogeland € 5). Kaarten kunnen worden gekocht via de webshop van de Stichting Hinszorgel Leens of aan de kassa.

Programma

Entrée pontificale, op. 104 no. 1	<i>M.E. Bossi (1861-1925)</i>
Bergamasca, Fiori Musicali	<i>G. Frescobaldi (1583-163)</i>
Fantasia a Gusto italiano	<i>J.L. Krebs (1713-1780)</i>
Elevazione in re minore	<i>D. da Bergamo (1791-1863)</i>
Résignation, op. 104 no. 4	<i>M.E. Bossi (1861-1925)</i>
Concerto in D major, A. Vivaldi, BWV 972	<i>J.S. Bach (1685-1750)</i>

Op het programma staan verder een aantal improvisaties in muzikale stijlen en thema's van de voorgaande stukken.

Carlos J. Fernández Bollo (23 jaar) is geboren in Murgardos (Spanje). Op 7-jarige leeftijd werd hij organist van een van de koren van de parochie van San Julián. Een jaar later begon hij zijn pianostudie aan het conservatorium Xan Viaño van Ferrol, waar hij in 2018 eindigde met een onderscheiding in de vakken Piano en Improvisatie. Tegelijkertijd volgde hij orgellessen bij David Largo, Alberto Sáez, Juan de la Rubia en anderen.

Carlos heeft op jonge leeftijd al vele concerten gegeven, voornamelijk op piano, in verschillende delen van Galicië maar ook in steden als Cordoba en Valladolid. Hij won tweemaal het pianoconcours georganiseerd door de Sociedad Artística Ferrolana in verschillende categorieën, waarvan de laatste keer met de speciale prijs 'Gregorio Baudot'. Hij heeft twee solo-recitals gegeven in de stad Santiago de Compostela en deelgenomen aan de editie 2016 van het internationale Festival Peregrinos Musicales. Hij heeft verschillende prijzen gewonnen, onder anderen op het Peter de Grote-festival in Groningen. Hij heeft een orgelconcert gegeven in de Basiliek van Santa Maria in Bassano del Grappa in augustus 2019 en in december 2020 bij de heropening van de kathedraal van Santiago de Compostela. In 2015, 2016 en 2017 nam hij actief deel aan de Nationale Cursus voor Liturgische Organisten in Valladolid en behaalde het bijbehorende diploma.

Carlos vervolgde zijn orgelstudie bij Theo Jellema, Erwin Wiersinga en Sietze de Vries en studeerde in juni 2022 cum laude af aan het Prins Claus Conservatorium in Groningen, voor zowel orgel als piano. Sinds 2018 is Carlos organist van de St. Jozefkerk in Groningen. Sinds september 2022 vervolgt hij zijn orgelstudie aan het Prins Claus Conservatorium bij Erwin Wiersinga en Sietze de Vries.

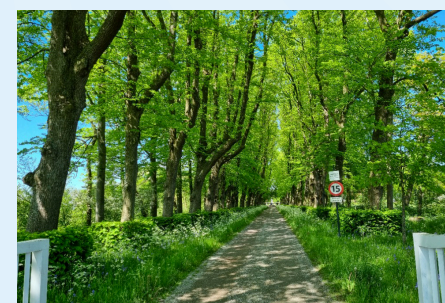
Na het concert zijn we te gast bij stichting Erfgoedpartners. Deze stichting is sinds kort gehuisvest in het Berlagehuis, tegenover de kerk in Usquert. Het Berlagehuis is het voormalige Raadhuis van Usquert dat in 1930 gebouwd is naar een ontwerp van de architect Hendrik Petrus Berlage. De toren van het oorspronkelijk ontwerp was Berlage uiteindelijk te 'onbeduidend', waarop hij besloot deze op eigen kosten met twee meter te verlengen. Het is het enige raadhuis dat Berlage ontworpen heeft.

Vrijdag 26 mei

13.00 - 15.00 uur, Leens Verhildersum, Italiaanse lunch en rondleiding borg

Kosten: € 25 (inwoners gemeente het Hogeland € 20). Kaarten kunnen worden gekocht via de webshop van de Stichting Hinszorgel Leens, via de website van borg Verhildersum of aan de kassa.

Er is de mogelijkheid een heerlijke Italiaanse lunch te nuttigen aan een lange tafel in of bij Ons Schathoes van borg Verhildersum in Leens. Daarna vindt een rondleiding op de borg plaats en is het secretaireorgel te beluisteren in de grote zaal van de borg. Dirk Molenaar zal daarbij vertellen over de relatie van de borgbewoners met het beroemde Hinszorgel in de Petruskerk.

Zaterdag 27 mei

**10.00 uur, Kijk/hoor/hap-en-traptocht
3 o.l.v. Wietse Ouwejan (Uithuizen
e.o.)**

Start van de fietstocht is om 10.00 uur in Uithuizen bij het Schathoes van de Menkemaborg, einde rond 17.00 uur. Kaarten zijn verkrijgbaar via de webshop van Stichting Hinszorgel Leens. Kosten per deelnemer: € 10 (inwoners van de gemeente Het Hogeland € 5). Hapjes en drankjes zijn voor eigen rekening. Fietsuur is mogelijk.

Al eeuwenlang wordt het Hogeland gekenmerkt door haar weidse uitgestrektheid. De lege landerijen worden hoogstens onderbroken door een enkele boom. Waar deze bomen zich in groepen hebben verzameld duidt dit meestal op bewoning; soms van een of meer boeren. Ook verbergen deze bomen nogal eens een prachtige borg of kerk. Het Hogeland herbergt een aantal van de mooiste monumenten van Groningen. Ze vertellen de verhalen van vroegere tijden. Het zijn de tekenen van een levende historie. Die historie willen we een plekje geven in deze fietstocht.

Uithuizen (Oethoezen)

We starten onze tocht bij het Schathoes van de Menkemaborg te Uithuizen. Allereerst vertrekken we richting

de Jacobikerkerk. De Jacobikerkerk is al eeuwen in gebruik als godshuis. De centraal gelegen kerk heeft een lange geschiedenis. Van binnen is te zien dat vele generaties het gebouw aanpasten aan de wensen van de tijd. Het interieur is bijzonder rijk, met een herenbank en kansel die uitbundig versierd zijn door Jan de Rijk. De herenbank en de rouwborden laten de relatie van de kerk met de familie Alberda duidelijk zien. Ook het Arp Schnitger-orgel uit 1701 getuigt van de rijkdom van deze familie. In de kerk zijn ook een aantal fraaie grafzerken te vinden. De doden die hier hun laatste rustplaats vonden wilden zelfs na hun dood nog aan hun rijkdom en afkomst recht doen.

Onze tweede stop zal de Menkemaborg zijn. De borg is in de loop van de eeuwen vergroot en aangepast aan de wensen van de tijd. De familie Alberda bewoonde jarenlang deze borg en drukte hun stempel op deze borg en haar omgeving. In de borg kunnen we prachtige achttiende-eeuwse

interieurstukken bewonderen, waaronder het Vool-kabinetorgel uit 1777. De meubels laten ons zien waar de noordelijke kunstenaars en schrijnwerkers toe in staat waren. De borg wordt omgeven door een achttiende-eeuwse Hollandse tuin met Doolhof. De Menkemaborg laat zien hoe de Groninger adel in die tijd leefde en hoe ze nieuwe stijlen introduceerde in het Groningerland.

Uithuizermeeden (Meij)

Onze fietstocht zal daarna koers zetten richting Uithuizermeeden. De toren van de Mariakerk zal ons al op geruime afstand begroeten. De toren was in eerste instantie een ontwerp van Allert Meijer, die ook enkele interieurstukken van de kerk heeft ontworpen. De toren brandde echter af en werd weer opgebouwd door Oeds de Leeuw Wieland. De kerk laat ook hier haar banden met de Groninger adel zien. Evenals de kerk in Uithuizen zijn ook hier rijke meubelstukken te vinden, die zijn geschonken door de plaatselijke adel. Hiervan getuigen onder andere de kansel en het orgel uit 1785. Het dorp Uithuizermeeden kende twee borgen, waarvan er één tot op de dag van vandaag bestaat. De andere borg is niet meer aanwezig, maar heeft wel zijn stempel gedrukt op de omgeving en het landschap. Op welke manier? Dat zult u tijdens de fietstocht horen.

Na ons bezoek aan de kerk zullen we kort stilstaan bij enkele monumenten aan de Torenstraat. Hierna zullen we onze fietstocht vervolgen naar de kerk van Oosternieland. Tijdens deze tocht zullen we een korte stop maken in Paapstil. Hier is een belangrijke levensader voor de omgeving te vinden: één van de Groninger waterlopen. Belangrijk voor het landschap en voor de plaatselijke economie.

Oosternieland (Nijlaand) en Oldenzijl (Oldenzijl)

In de kerk van Oosternieland zullen we aandacht schenken aan de gevolgen van de Reformatie voor de Groningers en de kerken. Wat veranderde en wat bleef hetzelfde? De stad Groningen speelde hierin altijd een bijzondere rol. Ook zal het Van Cruisen-kabinetorgel uit 1805 bespeeld worden en zal er wat worden uitgelegd over de, in de late achttiende eeuw, zeer populaire classicistische Lodewijk XVI-stijl. De route zal daarna lopen via de kerk van Oldenzijl. In deze kerk zullen de bouwstijlen van de Groninger kerken nader belicht worden. De kerk in

Oldenzijl is een toonbeeld van de rijke architectuur uit de bouwtijd en laat zien dat zelfs een klein dorp een rijk godshuis kon hebben.

Zandeweer (Zanneweer)

De route zal ons daarna leiden naar Zandeweer. In de Hoofdstraat zullen we kijken naar de bewoning op het Groningerland. Hoe leefden de mensen en hoe woonden ze?

In de kerk wordt verteld over de kloosters en hun belang voor de ontwikkeling van de omgeving. Ook in deze kerk is weer een rijk interieur te vinden, met een duidelijke link naar de plaatselijke adel. Hier zullen de diverse Lodewijk-stijlen worden toegelicht en vergeleken en wordt het Hinsz-orgel uit 1731 beluisterd.

Al met al zal het een fietstocht worden die laat zien hoe rijk het Groninger landschap was en is. Van een voornamelijk tot een rijk gesneden kansel. Van de weidse landerijen tot de kleine wateren. Waarin de dorpen soms een beeltenis zijn van rust en kalmte, blijkt ook hier de tijd niet geruisloos voorbij te zijn gegaan. Fietst u mee, terug naar vroeger?

*Wietse Ouwejan (*1999) is student aan het Prins Claus Conservatorium te Groningen. Lessen volgt hij bij Erwin Wiersinga en Sietze de Vries en eerder bij Theo Jellema. Momenteel studeert Wietse ook aan de LOTO (Landelijke Opleiding Tot Orgeladviseur). Zijn mentor is Peter van Dijk. Wietse Ouwejan is vanaf 2022 organist van de Grote kerk te Emmen, alwaar hij het Meijer-orgel uit 1873 bespeelt.*

Na de terugkomst van de fietstocht kan in Uithuizen worden aangesloten bij het happy hour (eerste glas Italiaanse wijn gratis) in Pizzeria Ristorante Azzura. Van 18.00 tot 20.00 uur kan daar een heerlijke pizza of pasta worden gegeten.

14.00 - 16.30 uur, Usquert (Oskert) (Petrus- en Pauluskerk), jeugdmiddag orgels bouwen met Roelof Kuik

Deze middag is voor de jeugd. Leerlingen van basisscholen mogen meedoen aan een middag orgels bouwen. Voormalig onderwijzer en orgelmaker Roelof Kuik neemt de jeugd mee in de geheimen van het kerkorgel. Leerlingen gaan zelf een orgel bouwen onder leiding van een echte orgelmaker. Roelof schrijft: Heb je er wel eens van gedroomd om zelf een muziekinstrument te maken? Je hoeft er dan niet meer van te dromen want je kunt het nu doen! En niet zomaar een instrument, maar een echt orgel. Op zaterdagmiddag 27 mei mag je samen met een orgelmaker een echt orgel maken. En weet je wat misschien nog leuker is? Je kunt er, als het klaar is, direct allerlei liedjes op spelen! En we gaan daarna ook nog het orgel in de kerk van Usquert bekijken. Doordat we eerst dat kleine orgel samen maken, snap je al heel goed hoe een groot orgel werkt. En we gaan... Nee, dat verklap ik nog niet! Dat merk je wel als je gaat meedoen, maar leuk wordt het zeker. Om nooit meer te vergeten! En je vader en moeder mogen natuurlijk best meekomen hoor!

Aanmelden bij Roelof Kuik via email:
r.kuik51@gmail.com of telefonisch:
06 40603808.

20.00 uur, Uithuizen (Jacobikerk), orgelconcert door Sietze de Vries.

Entreprijs: € 10 (inwoners gemeente het Hogeland € 5). Kaarten kunnen worden gekocht via de webshop van de Stichting Hinszorgel Leens of aan de kassa.

Op deze avond wordt de publieksprijs bekendgemaakt van de bespelingen van de studenten op donderdagmiddag. Burgermeester Bolding van de gemeente Het Hogeland zal de prijs uitreiken. Na afloop wordt een goed glas Italiaanse wijn of druivensap aangeboden (bij de prijs inbegrepen).

Programma

Suite de Danses (Terpsichore, 1612)	Michael Praetorius (1571-1621)
a. Entree du Ballet	
b. Spagnoletta	
c. La Bouree	
d. Galiarde	
e. Ballet des coqs	
f. Courante	
Wie schön leuchtet der Morgenstern (2 versus) BuxWV 223	Dietrich Buxtehude (1637-1707)
Fuga g-moll	Johann Adam Reincken (1643-1722)
Christ lag in Todesbanden (3 versus)	Heinrich Scheidemann (ca.1595-1663)
Improvisatie	Sietze de Vries (*1973)

Sietze de Vries is internationaal werkzaam als concertorganist en kerkmusicus.

Hij ontving zijn orgelopleiding onder anderen van Wim van Beek en Jos van der Kooy. Bij laatstgenoemde docent studeerde hij eveneens improvisatie, net als bij de illustere Jan Jongepier. Naast zijn bachelor en master diploma's, is hij in het bezit van de bevoegdheidsverklaring I Kerkmuziek en de aantekening improvisatie. Tijdens en na zijn studie aan de conservatoria van Groningen en Den Haag maakte hij naam door niet minder dan vijftien prijzen te winnen bij diverse orgelconcoursen. Een afsluitend hoogtepunt van deze periode was het winnen van het internationale improvisatieconcours te Haarlem in 2002.

In het nieuwe millennium nam de carrière van Sietze de Vries ook internationaal een hoge vlucht: hij concerteert, doceert en jureert in vele Europese landen, maar ook in de Verenigde Staten, Canada, Rusland, Zuid-Afrika en Australië. Als docent is hij verbonden aan het Prins Claus Conservatorium te Groningen en hij is organist van de Groningse Martinikerk als opvolger van Wim van Beek. In zijn functie van artistiek leider van het Orgel Educatie Centrum Groningen, promoot hij het historische orgelbezit van de provincie, met als uitvalsbasis de Petruskerk te Leens.

Naast zijn werk als concorderend en docerend organist, is Sietze de Vries internationaal actief als excursieleider, geeft hij lezingen en masterclasses, maakt hij mediaproducties en produceert hij speciale kinderprogramma's rondom het orgel. Zijn betrokkenheid bij het ontwikkelen van jong talent blijkt ook uit het feit dat hij vaste begeleider is van de bekende Koorschool Noord Nederland (Roden Girl Choristers). Artikelen van zijn hand over kerkmuziek, orgelbouw en improvisatie verschijnen regelmatig in diverse internationale bladen. www.sietzedevries.nl

Deelnemende restaurants

Café Klein Brussel

Hoofdstraat 6, 9965 PB Leens
Tel. 0595-850102

Ons Schathoes (Verhildersum)

Wierde 42, Leens
Tel. 0595-202017
Geopend dinsdag-zondag 10.30-17.00 uur (zaterdag 20 mei vanaf 9.30 uur)
zie schathoes@verhildersum.nl of
info@verhildersum.nl

Pizzeria L'Ancora da Mario

Sluisweg 8, 9974 RJ Zoutkamp
Tel. 0595-402800

Italiaans restaurant Azzurra

Hoofdstraat West 2, 9981 AD Uithuizen
Tel. 0595-434310
Geopend dinsdag-zondag
17.00-22.00 uur

Schathoes Menkemaborg

Menkemaweg 4, 9981 CV Uithuizen
Tel. 0595-431858
Info@schathoes-menkemaborg.nl
Geopend vanaf 10 uur
(zaterdag 27 mei vanaf 9.30 uur)
Hele week Italiaans menu!

Eetcafe Moeke Vaatstra

Boterdiep WZ 45, 9785 AL Zuidwolde
Tel. 050-3012375
Geopend woensdag-zondag
11.00-22.00 uur
(zaterdag 20 mei vanaf 9.30 uur)

Pizzeria Mangia E.Bevi

Coendersstraat 25, 9781 GC Bedum
Tel. 050-3012412
Geopend van 16.30-22.00 uur (dinsdag gesloten)

Pizzeria Da Giampaolo

Stationsweg 2, 9953 RG Baflo
Tel. 0595-439281
Geopend woensdag-zondag 17.00-20.00 uur

Restaurant Pizzeria Willebrord

Hoofdstraat 22, 9977 RD Kloosterburen
Tel. 0595-481367
Geopend woensdag-zondag
16.00-21.00 uur

Sponsoren:

VSB-fonds

Gemeente Hogeland

Prins Bernhard cultuurfonds

Stichting J.B. Scholten en H.S. Kammingafonds

Stichting Gezamenlijke Orgelcommissies Het Hogeland

Stichting Hinszorgel Leens

Stichting Groningen Orgelland

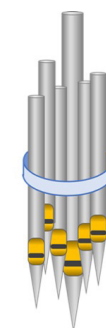
VSBfonds,
iedereen doet mee

gemeente
Het Hogeland

het Prins Bernhard
cultuurfonds

jbs & hsk
STICHTING J.B. SCHOLTENFONDS STICHTING H.S. KAMMINGAFONDS

St. gezamenlijke
orgelcommissies
Het Hogeland

Stichting
Hinszorgel
Leens

**STICHTING
GRONINGEN
ORGELLAND**

